

אמנות

תיאטרון מילוי החובה - קודם

מעינה (הבימה) הוא נסיון מעניין להעלות בעיות מיוחדות של הקיבוץ במסגרת מחזה שנושא הוא אנושי כללי: בעיית ה-אמן המחפש את האמת שביצירתו. הפסל אלכסנדר (אהרון מסקין) שעסק כל ימיו ב-עצוב דמויות חבריו למשק בצורת פסלים של אנשי עבודה ועמל, השלים את יצירתו הגדולה, בה חשב לבטא את האמת שבמצבו וב-חבריו. אולם כשמוסר הלוט מעל הפסל שהיה צריך לפאר את בית התרבות, מתגלה דמותה של מעינה (הניה סוכר), פסל נערה מח-זיקה בכך, שכולה עדינות, יופי ותשוקה.

שחקנים מסקין וסוכר ב"מעינה"
— לפסל אהוב

"מעינה היא כל התשוקות והתאוות שהח-נקנו, היא שמחת החיים שבלעדיה אין אמת שלמה." מסביר אלכסנדר את יצירתו. בעיני חברי המשק נראה הפסל כסימן שאלה גדול לכל דרך חייהם, הם רואים בו סכנה לעצמם ולבניהם. "האם זהו באמת הסמל של חיינו?"

הפסל מחליט לנתן את מעינה, אך היא מת-עוררת לחיים בלכבות כל אלה שראו אותה גורמת למבוכה בחברה הקיבוצית. היא ממ-רידה את עצם (יוסף בנאי) נגד הדור הקשיש ומשניאה עליו את אלכסנדר אביו שגול מ-מנו את אמו ונעיתו, את כל תקוותיו. ברותי (יונה עטרי) מעוררת מעינה תשוקה לצאת ל-חיים חדשים, לעולם הגדול, ואילו הדור ה-קשיש בדמותם של שרגא פרידמן ושושנה דואר מתגונן כנגד הריסת סמליו.

סמלים שבועי רצון. ברור ששרשרת המשברים וההפרעות מובילה אל מסקנת קי-צוגית המתבקשת מאלה: דרוש שינוי ערכים יכולי דרך החיים הקבוצית, יש למצוא פת-רון לבעית ההתנגשות בין הקשישים שלאחר מלוי שליוחם נשארו קפואים ושבעי רצון כ-סמלים אילמים, לבין הדור הצעיר. אולם דו-קא בתמונה האחרונה נרתע המחבר משה פו-ליטי מלסיים את מסעו בדרך שצעד בה ל-אורך חמש הממונות הקודמות. הוא פונה לדרך צדדית חדיסטרית. "מעינה אינה כל האמת. אם יש לבחור בין מילוי החובה לבין מעינה, על מעינה להעלם!"

למרות העירפול בקטעים מסוימים הנגרם כתוצאה מהסתבכות בעיות שונות, בולט ה-מחזה, שהוא המחזה הראשון שנכתב בידי פו-ליטי, משורת המחזות המקוריים שהוצגו עד כה. למרות ליקויים במבנהו הדרמטי, אין ספק שהוא מחדש משהו. מה שאינו חדש בהצגה: סגנון הביטוי הצינוני.

הגבוהה בפאריס, כתב פוליטי את ספרו ב-צרפתית, חזר לאירופה כדי להוציא שם את ספרו. בעת שהותו הממושכת שם הגיעו לאוזני אשתו שמועות שונות על מעשיו, אך לא היתה להם כל הוכחה. ויקטוריה (27) הגבוהה סלחה בלבה לבעלה.

"אשתי דוחה ומשעממת..." שונה לגמרי היתה ההתפתחות כאשר סיים פוליטי את כתיבת נחזהו מעינה, המתאר את לבטי האמן, איש הקיבוץ. הבימה קיבל את המחזה להצגה, אולם לאחר שחולקו התפקידים נת-ברר כי לתפקיד אחד לא נמצאה השחקנית המתאימה — תפקיד הפסל מעינה עצמו.

רק לאחר חפזים נמצאה הנערה בדמותה של הניה סוכר (על משקל בוסר), נערה חיוורת, בעלת מחלפות שיער חומות ארו-כות, שחזרה לישראל מצרפת לאחר שלמדה שם את תורת המשחק. עד מהרה החלה הניה למלא בחייו של פוליטי תפקיד נכבד יותר מאשר דמות סמלית בלבד של מעינה. בימים בהם שהה פוליטי בתל-אביב לצורך ההצגה נפגשו השניים תכופות.

באחד הימים מצאה ויקטוריה בדרך מקרה מכתב שכתב בעלה ערב קודם לכן, שעה שהתחמק מקינצרט שנערך במשק בטענת עייפות. המכתב היה מיועד להניה סוכר.

"שמעתי הערב מוסיקה נפלאה," כתב פוליטי להניה, "עד מה השתוקקתי לשמוע צלילים אלה בחברתך. לפתע התעוררתי מ-היוותי לשמע אקורד חזק, ומצאתי לידי את אשתי הדוחה והמשעממת."

יש לי מה להגיד. יבבה היסטורית בקעה מחדרה של ויקטוריה. האשה בעלת הצמות

מחזאי פוליטי
— אהבה פסולה

לא מצאה באפיקים את החברה המתאימה, קיומה כי הצגת בעלה תהווה עבירה מפנה. במחסן הבגדים ב-עבודה, סיפרה לא פעם ל-חברותיה על הרגע המקוה בו תופיע לצד בעלה לאור הזרקורים. כי ויקטוריה בעלת כשרון מוסיקלי משלה ראתה את תזות הכל בבעלה ובעתיו.

דוקא בשל כך היתה המכה קשה כפליים. שטופת בכי היסטרי פרצה מחדרה, החלה מראה את המכתב שבידה לכל עובר וש. באיתו ערב הסתגרה בחדרה, ורק בבקר נתגלה כי ניסתה לאבד את עצמה לדעת ב-בליעת גלולות שינה. כאשר פקחה את עיניה בבית החולים הודיעה לרופאה כי איש לא יוכל לגזור עליה לחיות, אחרי שאבדה כל תקווה לחיי אושר.

איש לא התחם לאיומים אלה ברצינות. לכן, בוקר אחד לאחר שובה לאפיקים נמצאה ויקטוריה פוליטי שקועה בשינה עמוקה ליד ילדתה בת הארבע וחצי, לאחר בליעת מנה כפולה ומכופה של גלולות שינה. גם הפעם הצליחו הרופאים להצילה, לאחר שינה רצופה של המישה ימים ולילות.

סוף טוב הכל טוב: השבוע ישה ויק-טוריה החיוורת לצד בעלה בהצגה כשבידה זו רקפות, ענתה בקול צורד לברכות מכריה. כשאמר לה מכרה: "מה זה ויקטוריה; אין לך קול." ענתה רפות: "יש לי עוד קול ויש לי עוד מה להגיד בו".

הרב היהודי, אולם היתה לכך סיבה הגיונית ביותר: השייר חלם בשנתו כי "זה" יס-תער על ארצות ערב, יכניע אותם.

"באתי להתפלל לפני בריוחאי שיצליח את דרכו!" הסביר השייר הדורפנים, שנתגלה כאדם הרואה את הנולד, "האישור דרוש לי כדי להוכיח, בכוא היום, כי צדקתי בנבואתי!"

רכי אדם נמעין המתגבר

הקהל באולם עמד על רגליו, מחא כפיים בהלהבות. על במת הבימה הופיעו בזה אחר זה שחקני מעינה (ראה תיאטרון), קדו ל-עבר הצופים. התשואות גברו כשעלה על ה-במה צעיר חייכני נמרץ-קומה, מרכיב מ-ש-קפיים חסרי מסגרת — מחבר המחזה, ש-השתתחה לצדו של אהרון מסקין.

איש המצופים לא ידע כי ערב הצגת-הבכר-רה התרחשה בחייו של המחבר הצעיר (29) דראמה טראגית שעלילתה עלתה על כל מה שמוסגל להמציא הדמיון הספרותי: המציאו אותה החיים עצמם.

הפרולוג של טרגדיית-חיים זו מספר על משה ויקטוריה פוליטי, בני משפחות יהו-דיות אמידות: שאלו לישראל מתוך דחף חלוצי אמיתי, השתקפו בקיבוץ אפיקים בעמק הירדן, נראו עד מהרה כמשפחה קיב-צית מאושרת אופיינית.

שמועות ללא הוכחה. התפתחות הדראמה התחילה במערכה הראשונה, כ-שמשעה, העובד בנג'הירק של הקיבוץ, החליט להמשיך ביצירתו הספרותית, בה החל עוד ביוון. מתוך שאיפה להשתלב בחיי הקיבוץ כמו שהם, סירב אמנם לקבל את ימיה-פ-ש הניתנים במידה אחידה לכל סופר קיבוצי לצורך יצירתו, אולם את שעות המנוחה הקדיש לשולחן-הכתיבה, השלים עד מהרה ספר בשם במבואות אתונה*, המספר על פעולות המחברת היחנית בימי מלחמת ה-עולם.

כבעל השכלה צרפתית שרכש את השכלתו

(*) עומד לצאת בקרוב בהוצאת עם עובד.

תזכיר

תוצאת ההשתמטות. לפני חודשיים ניבא העולם הזה (945) כי בגלל השתמ-טותם של עשירי ישראל מקרן המגן לא יהיה מנוס משימוש באמצעי-כפייה לגביית הסכומים הדרושים.

השבוע הודיע שריהאוזר ש-הוא עומד להטיל מסי-מגן על האזרחים, הכביח כי המשלמים יוכלו לנכות את סכומי תרומותיהם ממיס-החובה (ראה העם).

אידת: הרכוש הנטיש ש-ישראל. בכתבה הכללת על המצב ה-מזונו של אילת תבע העולם הזה (952) שינוי גמור בגישה למקום, הציע שורה של הצעות לשיפור התחבורה, הקמת בתי-הארח וכו' וכו' עשייה מקומית.

השבוע הקימה המועצה המ-קומית מחלקה חדשה לטיפול ב-התיירות באילת, שתטפל בשי-פור תחבורת האוטובוסים והי-מוטוסים לאילת ובהגדרת מספר המקומות בכתייה-הארח. מחי-נהיטוכות יוקם לחובבי ספורט-הים. בראש המועצה יעמוד נציג המועצה והיצרן הכדני אוסקר פרידמן, גיבור פרשת הדרופה אחרי הקאפי מכס דם (העולם הזה 950)

פרסומת קודנועית. לפני ארבעה חודשים הזכיר העולם הזה (940) תחת ה-כותרת "מה רוצה הקהל?" את הפרסומת לסרט נקמת הקלפן בקולנוע ארגמן התל-אביבי: "נשים — נשק — קלפים — ומשקאות!"

אחרי פירסום זה פנתה המוע-צה לבקורת פרטים ומחזות ל-קידנוע "ארגמן", דרשה ממנו "להימנע משימוש בפירסום זה המכוון לגורמים בלתי-מוס-ריים". ברעת הצנזור להביא את השאלה לבירור משפטי.

בגליל גדל הטבק

טבק עדין וטעים

עם טבק יבוא ריחני

הסיגריה
העממית החדשה

20 סיגריות
250 פרוטה

נסה עוד היום

